

Pressmeddelande

2010-05-07

SNS Demokratirådsrapport 2010

”Demokratiunderskott hotar svensk EU-politik”

Sverige har nu varit medlem i EU i 15 år. Enligt Demokratirådet finns fortfarande en alltför stor försiktighet, och tendens att förhålla sig till EU-medlemskapet som om det vore en marginell förändring eller ett hot att försvara sig mot. I årets rapport ”Europeiseringen av Sverige” presenterar forskarna ett reformpaket som skulle stärka svensk demokrati och gynna svenskt inflytande i EU.

Rapporten utvärderar hur svensk politik och demokrati har förändrats till följd av EU-medlemskapet inom främst fyra områden: statskicket, förvaltningen, partipolitiken och välfärdsmodellen.

– Grundlagens beskrivning av förhållandet mellan Sverige och EU blir alltmer missvisande, säger rådets ordförande Jonas Tallberg, och den förändring som väntas göras till hösten räcker inte. Grundlagen ger en bild av att Sverige har större kontroll över EU, dess utveckling och dess konsekvenser för det svenska statskicket än vad som i själva verket är fallet.

Rådet anser bland annat att riksdagen bör försöka återta delar av den makt den förlorat i förhållande till regeringen, exempelvis genom att utnyttja den nya roll som nationella parlament får genom Lissabonfördraget. Regeringen har fått tillgång till nya politiska arenor, samtidigt som riksdagens kontrollfunktion försvårats och dess roll i genomförandet av EU-regler urholkats genom förändrade lagstiftningsformer i EU.

– Kraven på EU-samordning har gett en ökad makt till statsministern och Statsrådsberedningen, på bekostnad av fackdepartementen, särskilt UD, säger Jonas Tallberg. Tjänstemän på lägre nivåer har även fått ökad makt och autonomi på grund av expertkunskap i EU-frågor.

Rådet drar slutsatsen att Sverige idag lider av en brist på reformer och strategier för att möta medlemskapets effekter på svensk demokrati och politik. Denna passivitet riskerar att resultera i ett självförvållat demokratiunderskott i Sverige och en utnyttjad potential för inflytande i Bryssel.

Se rådets nio reformförslag på SNS webbplats www.sns.se.

Rådet består i år av: Jonas Tallberg, professor Stockholms universitet och ordf. i rådet, Nicholas Aylott, docent Södertörns högskola, Carl Fredrik Bergström, professor Uppsala universitet, Åsa Casula Vifell, fil.dr. Stockholms universitet och Joakim Palme, professor Uppsala universitet.

Kontakt: Jonas Tallberg, tfn 08-816 30 68, e-post jonas.tallberg@statsvet.su.se.

Recensionsexemplar och övriga frågor: Kontakta Sophie Sölveborn, pressansvarig SNS, tfn 08-507 025 72 eller e-post sophie.solveborn@sns.se.